

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD AT:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
DYDDIAD:	27 Tachwedd, 2014
PWNC:	Adroddiad Blynyddol ar y Cytundeb Lefel Gwasanaeth gyda'r Gwasanaeth Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE)
AELODAU PORTFOLLIO(AU):	Cyng. Ieuan Williams
AWDUR YR ADRODDIAD Rhif Ffôn: E-bost:	Gwynne Jones

1.0 ARGYMHELLION

A1 - Gofynnir i aelodau'r Pwyllgor graffu ar gynnwys yr adroddiad er mwyn gallu ateb y math o gwestiynau a nodir isod.

Materion ar gyfer craffu

Mae'r math o wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad, a'r cyfle i holi cwestiynau pellach, yn gyfraniad pwysig at y broses hunan arfarnu. Yn y cyd-destun hwn, mae'n bwysig bod aelodau etholedig yn ymwybodol bod Fframwaith Estyn, gofynion Swyddfa Archwilio Cymru a disgwyliadau Llywodraeth Cymru parthed dulliau llywodraethu a rheoli gwaith y consortia rhanbarthol, yn gosod disgwyliad arnynt, fel rhan o brosesau hunan arfarnu a sicrhau ansawdd, i allu ateb y math o gwestiynau a restrir isod:

- Sut mae'r awdurdod yn monitro ac yn herio gwaith y Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion [GwE]?
- Sut mae'r awdurdod yn gwybod os ydyw yn cael gwerth am arian pan yn comisiynu gwasanaeth gan GwE?
- Sut mae'r awdurdod yn sicrhau bod gwaith GwE wedi'i alinio gyda chynlluniau a bwriadau lleol a bod yr agweddau allweddol sydd angen sylw yn cael eu targedu'n effeithiol?
- Pa wahaniaeth y mae cefnogaeth GwE wedi'i wneud i ddeilliannau, safonau cyflawniad ac ansawdd arweinyddiaeth ym Môn
- Ym mha agweddau/ysgolion/cyfnodau allweddol y gwelir y gwahaniaethau amlycaf?
- Pa agweddau sydd angen eu blaenoriaethu ymhellach er mwyn sicrhau gwelliannau pellach?

2.0 RHESWM

2.1

Pwrpas yr Adroddiad

Prif bwrpas yr adroddiad yw cyflwyno gwybodaeth i ganiatáu aelodau etholedig i graffu ar waith y Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion [GwE] gydag ysgolion Môn ac i bwysu a mesur effaith y gweithredu hwnnw ar ddeilliannau, safonau cyflawniad ac ansawdd arweinyddiaeth.

Cafodd y Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion [GwE] ei sefydlu mewn partneriaeth rhwng 6 Awdurdod Lleol Gogledd Cymru [Mon; Gwynedd; Conwy; Dinbych; Wrecsam; Flint] i fod yn atebol i'r cynghorau ac i gyflawni eu swyddogaethau statudol mewn perthynas â gwella ysgolion [ac yn benodol felly, i fonitro, herio a darparu gwasanaethau cefnogol]. Amlygir natur ac ystod y disgwyliadau mewn *Cytundeb Lefel Gwasanaeth* a lluniwyd y model darparu ar sail nifer o ddyddiau penodol ar gyfer :

- cynnal ymweliadau monitro tymhorol
- cefnogi ysgolion categori risg [oren/coch]
- cefnogi cyn ac ol-arolwg

Yn 2014, trwy gyfrwng y Model Cenedlaethol ar gyfer gweithio'n rhanbarthol, cyflwynwyd disgwyliadau cenedlaethol pellach ac ehangach ar waith y consortia gan Lywodraeth Cymru. Mae'r gwaith o gynllunio i ymateb i'r gofynion hynny yn mynd rhagddo ar hyn o bryd.

Awdur: Gwynne Jones
Teitl Swydd: Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes
Dyddiad: 11 Tachwedd, 2014

ATODIAD 1-

Caiff y gwasanaeth rhanbarthol ei gyd-gyllido gan y 6 Awdurdod [seiliedig ar fformiwla gytunedig].

Mae tim sy'n cyfateb i 30 Ymgynghorydd Her llawn amser yn gweithio ar draws y rhanbarth gyda 10 o'r rheiny yn gweithio'n benodol yn Hwb Gwynedd/Mon.

Blaenoriaethau Strategol Rhanbarthol 2013-2014

1. Cynyddu cyfran y dysgwyr 16-oed sy'n cyflawni Trothwy Lefel 2+ ar ddiwedd CA4
2. Codi safonau cyflawniad dysgwyr sydd â hawl PYD
3. Codi safonau cyflawniad dysgwyr yn y profion darllen a rhifedd cenedlaethol
4. Cynyddu niferoedd a safonau cyflawniad mewn Cymraeg Iaith Gyntaf
5. Cynyddu cyfran y dysgwyr 16-oed sy'n ennill o leiaf 5 gradd A*/A erbyn diwedd CA4

Meysydd ffocws ychwanegol ar gyfer 2014-15 :

1. Sefydlu ac hyrwyddo model rhanbarthol effeithiol ar gyfer cydweithio Ysgol>Ysgol
2. Gwella ansawdd arweinyddiaeth a dysgu/addysgu
3. Cefnogi ysgolion i rymuso gweithdrefnau ar gyfer asesu, safoni a chymedroli asesiadau athrawon

Deilliannau diwedd Cyfnod Allweddol [CS>CA4]

Cyflwynir dadansoddiad o berfformiad ysgolion Mon yn erbyn yr amryfal ddangosyddion yn yr adroddiad blynyddol. Nodir isod y prif benawdau yn unig mewn cymhariaeth ag awdurdodau eraill y rhanbarth:

Awdurdod	Cyfnod Sylfaen : Dangosydd Cyfnod Sylfaen				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	84.1	85.9	84.6	+0.5	-1.3
GwE	81.7	83.5	84.3	+2.6	+0.8
Cymru	80.5	83.0	85.2	+4.7	+2.2

Awdurdod	Cyfnod Sylfaen : Dangosydd Cyfnod Sylfaen Perfformiad Dysgwyr PYD		
	2013	2014	+/- 2013>2014
Mon	71.5	67.2	-4.3
GwE	69.8	70.6	+0.8

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 2 : Dangosydd Pwnc Craidd				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	84.7	88.0	87.8	+3.1	-0.3
GwE	83.6	85.5	85.6	+2.0	+0.1
Cymru	82.6	84.3	86.1	+3.5	+1.8

Cyfnod Allweddol 2 : Dangosydd Pwnc Craidd Perfformiad Dysgwyr PYD			
Awdurdod	2013	2014	+/- 2013>2014
Mon	79.5	79.2	-0.3
GwE	72.4	70.8	-2.6

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 3 : Dangosydd Dangosydd Pwnc Craidd				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	77.9	81.5	83.5	+5.6	+2.0
GwE	75.7	78.7	83.7	+8.0	+5.0
Cymru	72.5	77.0	81.0	+8.5	+4.0

Cyfnod Allweddol 3 : Dangosydd Pwnc Craidd Perfformiad Dysgwyr PYD			
Awdurdod	2013	2014	+/- 2013>2014
Mon	60.9	70.2	+0.3
GwE	54.3	65.7	+11.4

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 4 : TL2+				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	52.3	54.2	53.0	+0.7	-1.2
GwE	53.2	56.0	57.0	+3.8	+1.0
Cymru	51.1	52.7	55.0	+3.9	+2.3

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 4 : TL2+ Perfformiad Dysgwyr PYD 2014	
	Nifer/% PYD yn llwyddo i gael TL2+	Nifer/% PYD Dim AAA yn llwyddo i gael TL2+
Ysgol A	7/16 [43.7%]	7/13 [53.8%]
Ysgol B	12/25 [48.0%]	11/22 [50.0%]
Ysgol C	10/25 [40.0%]	10/22 [45.4%]
Ysgol CH	4/15 [26.6%]	4/8 [50.0%]
Ysgol D	8/17 [47.0%]	8/15 [53.3%]

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 4 : Cymraeg				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	62.4	66.4	72.0	+9.6	+5.6
GwE	71.3	70.9	72.7	+1.4	+1.8
Cymru	73.8	73.6			

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 4 : Saesneg				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	57.2	61.5	65.0	+7.8	+3.5
GwE	62.6	65.4	67.8	+5.2	+2.4
Cymru	62.2	62.9			

Awdurdod	Cyfnod Allweddol 4 : Mathemateg				
	2012	2013	2014	+/- 2012>2014	+/- 2013>2014
Mon	61.0	62.2	60.0	-1.0	-2.2
GwE	61.0	63.5	63.2	+2.2	-0.3
Cymru	58.4	60.3			

Data Arolygiadau Haf 2013- Hydref 2014 [cyfnod gweithredu GwE]

Arolygiadau ysgolion Mon [cyfanswm 16 arolygiad]	Proffil Arolygiadau	Canlyniad gweithredu dilynol GwE
Blwyddyn Addysgol 2013 [Haf] : <i>3 ysgol gynradd</i>	1 ysgol dim dilyniant; 2 ysgol Monitro Estyn	1 ysgol wedi gwneud y cynnydd disgwylidig ac wedi cael ei thynnu o gategori dilyniant. Yr ysgol arall yn aros ymweliad ar 18 Tachwedd gyda rhagolygon cadarn y caiff ei thynnu o'r categori.
Blwyddyn Addysgol 2013>2014 [Hydref/Gwanwyn/Haf] : <i>8 ysgol gynradd ac 1 uwchradd</i>	4 ysgol dim dilyniant; 1 Monitro Awdurdod; 4 Monitro Estyn [roedd sefyllfa 2 o'r ysgolion hyn yn hanesyddol fregus a gwnaed cynnydd sylweddol mewn cyfnod byr i'w cael i'r categori hwn]	Nid yw Estyn wedi ail ymweld eto.
Blwyddyn Addysgol 2014>2015 [Hydref] : <i>2 ysgol gynradd, 1 ysgol arbennig ac 1 ysgol uwchradd</i>	Er nad yw'r adroddiadau wedi'u cyhoeddi ni osodwyd unrhyw un o'r ysgolion mewn categori dilyniant	D/B
Proffil cyfredol Mon [holl ysgolion] :		
<ul style="list-style-type: none"> • Nifer/% ysgolion Monitro Awdurdod : 1 [1.8%] • Nifer/% ysgolion Monitro Estyn : 5 [9.2%] • Nifer/% ysgolion Gwelliant Sylweddol : 0 [0.0%] • Nifer/% ysgolion Mesurau Arbennig : 0 [0.0%] 		
Proffil barnau [o'r ysgolion arolygwyd yn y cyfnod]:		
<ul style="list-style-type: none"> • Nifer/% ble dyfarnwyd Da neu well ar draws y 3 Cwestiwn Allweddol : 9 [56.2%] • Nifer/% ble dyfarnwyd CA1 yn Dda neu well : 12 [75.0%] • Nifer/% ble dyfarnwyd CA2 yn Dda neu well : 11 [68.7%] • Nifer/% ble dyfarnwyd CA3 yn Dda neu well : 10 [62.5%] • Nifer/% ble dyfarnwyd anfoddhaol ar gyfer un o'r Cwestiynau Allweddol : 0 [0.0%] • Nifer/% ysgolion ble dyfarnwyd Rhagorol ar gyfer Cwestiwn Allweddol/Barn Gyffredinol : 1 [1.8%] 		

Categori Ysgolion Mon 2013-2014

Proffil Categori Cytundeb Partneriaeth Awdurdod > Ysgolion Mon [2013-2014]

	Gwyrdd Dim angen monitro llawer	%	Melyn Monitro Ysgafn	%	Oren Monitro Penodol	%	Coch Monitro Sylweddol	%
Cynradd	7	14%	24	48%	17	34%	2	4%
Uwchradd	0	0%	3	60%	1	20%	1	20%
Pawb	7	12.7%	27	49.1%	18	32.7%	3	5.4%

Ymweliadau Monitro Tymhorol 2013-2014

Proffil barnau yn dilyn cynnal ymweliadau monitro Hydref/Haf 2013-14

Ymweliad Monitro	Rhagorol	Da	Digonol	Anfodddhaol
Tymor Hydref : Safonau	0	66.0%	32.1%	1.9%
Tymor yr Haf : Arweinyddiaeth	3.8%	57.7%	36.5%	1.9%

Ymateb ysgolion Mon i gwestiynau holiadur rhanddeiliaid [ymateb ysgolion y rhanbarth mewn italig]

YMWELIAD MONITRO TYMOR YR HYDREF					
	Cytuno'n Gryf	Cytuno	Anghytuno'n Gryf	Anghytuno	Dim sylw
Proses o fudd i'r Pennaeth a'r ysgol.	58.4% [58.6%]	41.6% [36.3%]	0 [3.2%]	0 [1.9%]	0
Cyfarwyddiadau a'r gofynion cyn yr ymweliad yn glir	33.3% [46.5%]	58.3% [48.4%]	8.3% [5.1%]	0	0
Trafodaeth a'r argymhellion dilynol o fudd i symud yr ysgol yn ei blaen	50.0% [57.3%]	50.0% [36.3%]	0 [4.5%]	0 [1.9%]	0
Lefel yr her yn briodol	33.3% [52.2%]	58.3% [41.4%]	8.3% [5.1%]	0 [1.3%]	0

YMWELIAD MONITRO TYMOR Y GWANWYN					
	Cytuno'n Gryf	Cytuno	Anghytuno'n Gryf	Anghytuno	Dim sylw
Proses o fudd i'r Pennaeth a'r ysgol.	71.4% [64.9%]	28.6% [31.4%]	0 [2.9%]	0	0 [0.8%]
Cyfarwyddiadau a'r gofynion cyn yr ymweliad yn glir	42.9% [56.2%]	57.1% [38.7%]	0 [4.4%]	0	0 [0.7%]
Trafodaeth a'r argymhellion dilynol o fudd i symud yr ysgol yn ei blaen	64.3% [62.0%]	28.6% [32.8%]	7.1% [4.4%]	0	0 [0.7%]
Lefel yr her yn briodol	57.1% [59.8%]	42.9% [38.0%]	0 [0.7%]	0 [0.7%]	0 [0.7%]

YMWELIAD MONITRO TYMOR YR HAF					
	Cytuno'n Gryf	Cytuno	Anghytuno'n Gryf	Anghytuno	Dim sylw
Proses o fudd i'r Pennaeth a'r ysgol.	69.2% [62.7%]	30.8% [35.7%]	0 [1.6%]	0	0
Cyfarwyddiadau a'r gofynion cyn yr ymweliad yn glir	53.8% [55.5%]	46.2% [42.9%]	0 [1.6%]	0	0
Trafodaeth a'r argymhellion dilynol o fudd i symud yr ysgol yn ei blaen	69.2% [59.5%]	30.8% [37.3%]	0 [2.4%]	0 [0.8%]	0
Lefel yr her yn briodol	58.3% [52.8%]	33.3% [44.8%]	8.3% [0.8%]	0 [1.6%]	0

Enghreifftiau penodol o weithredu GwE gydag ysgolion categori oren/coch 2013>2014 :

Amlinelliad o agweddau gweithredu/cefnogaeth	Effaith
Ysgol: Uwchradd Categori Risg: Coch	
<p>Rhwng Hydref 2013>Hydref 2014 mae'r ysgol wedi derbyn hyd at 42 diwrnod gwaith o gefnogaeth ac ymweliadau monitro i wirio cynnydd a chynllunio'r camau nesaf [cyfuniad o amser yr Ymgynghorydd Her ac arbenigwyr allanol sydd wedi'u comisiynu gan GwE. Yn ystod y cyfnod rhoddwyd sylw i : datblygu Cynllun Gwella; adolygu trefniadau cwricwlwm; cefnogaeth i'r adran Saesneg mewn meysydd megis addysgeg/marcio ac asesu/tracio/datblygu sgiliau arholiad dysgwyr/gweithio gyda grwpiau targed; hyrwyddo ymweliadau canfod arferion da i ysgolion eraill; datblygu cyfundrefn tracio; gwella'r ddarpariaeth ar gyfer llythrennedd; ffocws i ddatblygu sgiliau dysgwyr; gwella sgiliau arweinwyr wrth graffu ar waith ac arsylwi gwersi; mentora Uwch Arweinwyr ac Arweinwyr Canol; gwella sgiliau arweinwyr wrth ddadansoddi data. Yn ychwanegol i'r uchod bu i'r ysgol dderbyn 20 diwrnod pellach o gefnogaeth i ddysgwyr B11 ym maes Saesneg a Mathemateg.</p>	<p>Ysgol wedi cael ei thynnu allan o gategori. Canlyniadau 2014 yn dangos gwelliannau ar draws mwyafrif helaeth y dangosyddion [TL2+ +4.0%; DPC +4.8%; Cymraeg +42.3%; Mathemateg +12.5% ond Saesneg -4.6% yn is na ffigwr 2013 [hyn yn siomedig ac wedi arwain at weithredu pellach gyda'r adran]. Gwelliannau ym mherfformiad dysgwyr PYD [46.0% yn ennill TL2+ mewn cymhariaeth â 42.0% dysgwyr Dim PYD]. Gwell cysondeb yn ansawdd arweinyddiaeth ganol ar draws ystod o agweddau ee craffu ar waith; arwain ar y dysgu ac addysgu ac asesu; hunan arfarnu. Gwell miniogrwydd yn ansawdd y gwaith arfarnu a chynllunio gwelliannau ar lefel UDRh.</p>
Ysgol: Cynradd Categori Risg: Coch	
<p>Roedd sefyllfa hanesyddol yr ysgol yn fregus a chyflwynwyd cynhaliaeth ddwys yn ystod Haf a Hydref 2013 i'w pharatoi ar gyfer arolygiad [Ionawr 2014]. Roedd y gefnogaeth honno wedi rhoi sylw i agweddau o arweinyddiaeth a safonau ac ar gynorthwyo'r Pennaeth i sefydlu gweithdrefnau arfarnu a llunio adroddiad arfarnol yn erbyn gofynion y Fframwaith Arolygu. Er i'r ysgol gael ei gosod mewn categori <i>Monitro Estyn</i> yn dilyn yr arolygiad, roedd cynnydd sylweddol wedi digwydd ar sawl agwedd mewn cyfnod byr iawn. Yn dilyn hynny, cyflwynwyd cefnogaeth i lunio <i>Cynllun Gwella Ol-Arolwg</i> sydd yn finio ac ymarferol ac arweiniad ar sut orau i roi'r</p>	<p>Ysgol wedi mabwysiadu CGOA sy'n gosod cyfeiriad clir i'r gwaith ac sy'n amlygu'r camau monitro a'r cerrig milltir allweddol. Safonau cyflawniad yn llyfrau dysgwyr yn dangos gwelliannau ac yn benodol, safonau ysgrifennu da ym mrig yr ysgol [ac yn datblygu yng ngweddill yr ysgol]; gwell cysondeb yn ystod y ffurfiau/mathau o ysgrifennu a gyflawnir; mwy o arferion da asesu ar gyfer dysgu/rhoi adborth ar waith a mwy o gysondeb yn eu defnydd; strategaethau i alluogi disgyblion i wella eu gwaith yn dechrau gafael. Rol craffu aelodau'r Corff Llywodraethol</p>

<p>CGOA ar waith. Cynhaliwyd ymarferiadau craffu ar waith ar y cyd ac mae cefnogaeth wedi bod i gynorthwyo gyda llunio adroddiadau arfarnol ac i fonitro cynnydd ac effaith gweithredu dilynol. Cyflwynwyd arweiniad ar wella a chryfhau ymhellach weithdrefnau arfarnu'r ysgol gan sicrhau perchnogaeth ehangach i'r gwaith. Hefyd, trwy drefn froceru GwE, trefnwyd cynhaliaeth gan Bennaeth lleol ar arferion effeithiol yn y defnydd o Incerts.</p>	<p>wedi'i finiogi. Incerts wedi'i sefydlu fel trefn asesu a thracio a'r holl staff addysgu yn ei ddefnyddio.</p>
<p>Ysgol: Cynradd Categori Risg: Oren</p>	
<p>Yn dilyn cael ei gosod mewn categori <i>Monitro Estyn</i> yn Ebrill 2013, mae'r ysgol wedi derbyn cefnogaeth ac arweiniad ar ystod o agweddau gan gynnwys llunio CGOA manwl i ymateb i argymhellion Estyn a sefydlu gweithdrefnau cadarnach er mwyn monitro cynnydd yn erbyn yr amryfal flaenoriaethau [sefydlwyd trefn ble roedd y Pennaeth yn adrodd ar gynnydd i Gadeirydd y Corff Llywodraethu yn rheolaidd]. Mae'r ysgol wedi derbyn sawl diwrnod o gefnogaeth gan Bartneriaid Cynorthwyol GwE ym maes llythrennedd a rhif ac fel rhan o'r targedu, cafodd athro CA2 gyfleoedd i gyd cynllunio a chyd-addysgu gyda'r partneriaid ac mae hynny wedi gwella ansawdd yr addysgu a'r dysgu.</p> <p>Cyflwynwyd sawl cyfle i'r ysgol weld arferion da mewn ysgolion lleol ac fel canlyniad i'r gynhaliaeth roddwyd i ddatblygu system mwy effeithiol o dracio cynnydd dysgwyr, mae'r Pennaeth wedi cael cyfle i rannu arferion yr ysgol gyda phenaethiaid ysgolion teulu Môn. Hwyluswyd hyfforddiant ar <i>Asesu ar Gyfer Dysgu</i> ar draws yr ysgol a chefnogwyd y Pennaeth i ddatblygu prosesau hunan arfarnu miniocach ar sail amserlen benodol.</p>	<p>Gweithredu cadarn a chyson wedi digwydd dros y cyfnod dan sylw, a hynny yn erbyn bob un o'r argymhellion [Estyn yn ail-ymweld yn ystod Tachwedd]. Cynlluniau gwaith wedi cael eu haddasu er mwyn ymateb i ofynion y fframwaith llythrennedd a rhifedd ac i sicrhau gwell dilyniant yn ddatblygiad medrau ar draws yr ysgol. Mae'r cynlluniau tymor byr yn cyfeirio at sgiliau penodol ar lefel priodol yn ôl oedran a gallu'r disgyblion ac mae'r gwahaniaethu yn fwy effeithiol erbyn hyn.</p> <p>Mwy o gysondeb yn y defnydd o strategaethau AaGD ar draws yr ysgol. Rol arweinyddol y Cydlynnydd Llythrennedd wedi'i ddatblygu mewn perthynas â gofynion y Fframwaith a hyn wedi arwain at gynllunio ac addysgu mwy effeithiol i ddatblygu sgiliau ysgrifennu.</p> <p>Cydlynnydd yn monitro darpariaeth ar gyfer llythrennedd yn fwy cyson ac effeithiol.</p> <p>Pennaeth/Llywodraethwyr a'r staff yn llawer mwy ymwybodol o berfformiad yr ysgol ac yn deall yn wella y materion sydd angen sylw pellach.</p>

Categoreiddio Cenedlaethol 2014-2015

Mae tri cam i'r broses o gategoreiddio ysgolion :

- Cam 1 : ysgol yn cael ei hasesu gan Lywodraeth Cymru ar sail ystod o fesurau perfformiad a'i gosod mewn un o 4 categori dyfarniad [1 yn uchaf a 4 yn isaf]. Caiff hyn ei wirio gan Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr/Ionawr bob blwyddyn.
- Cam 2 : GwE a'r Awdurdod yn dod i farn ar ansawdd yr arweinyddiaeth a'r dysgu ac addysgu yn yr ysgol ac yn ei gosod mewn un o 4 categori [A yn ychaf a D yn isaf]. Bydd y broses o ddod i ddyfarniad ar allu'r ysgol i wella yn dechrau gyda hunan arfarniad yr ysgol ond bydd rhaid i'r Ymgynghorwyr Her gael eu bodloni a gweld tystiolaeth, fod pob arweinydd ysgol yn defnyddio data ar berfformiad mewn modd cadarn fel rhan o broses effeithiol o reoli a gwella [llywodraethwyr, penaeithiad, athrawon, arweinwyr canol ac arweinwyr pwnc]. Rhaid bod yna dystiolaeth o ddefnydd effeithiol o ddata cywir ar lefel disgybl, dosbarth, grŵp, cohort, pwnc ac ysgol. Bydd Ymgynghorwyr Her yn ystyried perfformiad pob dysgwr a grŵp o ddysgwyr yn ogystal ag ansawdd yr addysgu a'r dysgu yn yr ysgol.
- Cam 3 : GwE a'r Awdurdod yn cytuno ar categori lliw troswaol yr ysgol [Gwyrdd/Melyn/Melyngoch/Coch] fydd yn arwain at raglen o gefnogaeth, her ac ymyrraeth fydd wedi'i deilwra'n benodol ar gyfer yr ysgol. Bydd broceru'r gefnogaeth yn un o swyddogaethau allweddol GwE.

Proffil Categori Cenedlaethol Cynradd 2014-2015 [Cam 1 – Data]

	Nifer ysgolion Categori 1	% C1	Nifer ysgolion Categori 2	% C2	Nifer ysgolion Categori 3	% C3	Nifer ysgolion Categori 4	% C4
Mon	11	22.92%	16	33.33%	14	29.17%	7	14.58%
GwE	51	13.46%	125	32.98%	150	39.58%	53	13.98%
Cymru	186	13.77%	487	36.05%	503	37.23%	175	12.95%

	Nifer ysgolion Categori 1 a 2	% C1 a 2	Nifer ysgolion Categori 3 a 4	% C3 a 4
Mon	27	56.25%	21	43.75%
GwE	176	46.44%	203	53.56%
Cymru	673	49.81%	678	50.19%

Nid yw'r wybodaeth gyfatebol ar gyfer ysgolion uwchradd wedi ei gyhoeddi hyd yma.

Y meysydd ffocws a'r gofynion ar gyfer ymweliadau monitro tymhorol 2014-15:

Ymweliad Tymor yr Hydref 2014 : ymweliad sydd yn arfarnu perfformiad a deilliannau diwedd cyfnod allweddol ynghyd ag ansawdd yr ysgol o'i pherfformiad. Byddwn hefyd yn cynnal trafodaeth ar briodoldeb a her targedau'r blynyddoedd nesaf. Eleni, rhoddir ffocws penodol ar wirio addasrwydd a phriodoldeb y Cynllun Datblygu Ysgol. Golyga hynny edrych ar y cyswllt rhyngddo â deilliannau 2014 a chanfyddiadau'r hunan arfarnu. Wrth arfarnu'r CDY byddwn yn ystyried addasrwydd y blaenoriaethau, manylder y cynllunio wrth adnabod yr union gamau i'w cymryd [a'r tebygolrwydd y bydd y gweithredu yn arwain at y gwelliannau ddeisyfir], y trefniadau monitro fydd yn weithredol a hefyd miniogrwydd ac addasrwydd y deilliannau sydd wedi'u pennu. Ymhob ymweliad monitro eleni, rhoddir sylw i'r modd y mae'r ysgol wedi ymrwymo i gydweithio fel rhan o'r model *Ysgol>Ysgol*. Yn ystod ymweliad monitro Tymor yr Hydref, byddwn yn casglu gwybodaeth am gynlluniau arfaethedig ar gyfer y flwyddyn, ac yn monitro cynnydd ac effaith y gweithredu hwnnw wedyn yn ystod ymweliadau Tymor y Gwanwyn a Thymor yr Haf. Ar derfyn yr ymweliad, cytunir ar agweddau penodol o'r CDY fydd yn cael eu monitro yn ystod ymweliad Tymor y Gwanwyn 2015 [ymarfer fydd yn cynnwys craffu ar waith dysgwyr i fonitro effaith eich gweithredu]. Mae hyn yn sicrhau mai gweithredu tuag at amcanion y CDY fydd prif ffocws gweithredu yr ysgol yn ystod y cyfnod dan sylw, ac mai'r cynnydd tuag at y blaenoriaethau fydd prif ffocws y trafodaethau dilynol. Y dogfennau tystiolaeth y bydd disgwyl i'r ysgol eu cyflwyno ymlaen llaw i sylw'r Cynghorydd Her : Hunan arfarniad yr ysgol o berfformiad [1.1] **ym mha bynnag fformat/arddull ddefnyddir gan yr ysgol; Targedau 2015 a 2016; Cynllun Datblygu Ysgol a manylion am gynlluniau cydweithio *Ysgol>Ysgol*. Mae'r Awdurdodau Lleol wedi comisiynu GwE i weithredu fel eu henwebeion ym mhroses Rheoli Perfformiad y Pennaeth ac felly bydd y drafodaeth yn gosod sylfaen ar gyfer y cyfarfod adolygu a gosod amcanion ffurfiol gyda'r Llywodraethwyr.

Ymweliad Tymor y Gwanwyn 2015 : rhoddir y prif ffocws ar arfarnu ansawdd y cynnydd yn erbyn blaenoriaethau'r CDY ac ansawdd arfarniad yr ysgol o'i chynnydd [gan fanylu yn benodol ar yr agweddau y cytunwyd arnynt yn ystod ymweliad yr hydref]. Yn ystod yr ymweliad byddwn yn cynnal ymarfer craffu ar waith dysgwyr [union sampl a ffocws i'w gytuno arnynt ymlaen llaw gyda'r ysgol]. Byddwn hefyd yn defnyddio arfarniad yr ysgol i fonitro cynnydd yn erbyn y cydweithio *Ysgol>Ysgol*. Yn ystod ymweliad Gwanwyn 2015, ar gais Is-Grwp Rhanbarthol Cyfrwng Cymraeg ac Adeiladu Cynhwysedd, byddwn hefyd yn cynnal trafodaethau gyda'r ysgol ar safonau a'r ddarpariaeth ar gyfer y Gymraeg. Bwriad yr ymarfer ydy casglu gwybodaeth ac arferion da ar y sefyllfa ranbarthol. Y dogfennau tystiolaeth y bydd angen i'r ysgol eu cyflwyno ymlaen llaw i sylw'r Cynghorydd Her : hunan arfarniad yr ysgol o gynnydd yn erbyn y CDY; hunan arfarniad yr ysgol o ddangosyddion perfformiad 1.1.5 [Safonau yn yr Iaith Gymraeg] a 2.1.3 [Darpariaeth Gymraeg a'r Dimensiwn Cymreig]; gwybodaeth am gynnydd tuag at dargedau 2015 a 2016 ac rffarniad o gynnydd ac effaith cydweithio *Ysgol>Ysgol*

Ymweliad Tymor yr Haf 2015 : yn ystod ymweliad Tymor yr Haf, byddwn yn cynnal arfarniad terfynol o gynnydd yr ysgol yn erbyn blaenoriaethau'r CDY, gan gynnwys barnu ansawdd hunan arfarniad yr ysgol ei hun o gynnydd. Byddwn hefyd yn dod i farn ar ansawdd ac effaith gweithdrefnau hunan arfarnu'r ysgol ac ar effaith y gweithredu *Ysgol> Ysgol* ac yn cytuno ar yr agweddau a'r materion fydd angen sylw pellach fel rhan o CDY 2015-16. Y dogfennau tystiolaeth y bydd angen i'r ysgol eu cyflwyno wythnos ymlaen llaw i sylw'r Cynghorydd Her : hunan arfarniad yr ysgol yn erbyn y tri cwestiwn allweddol ac droddiadau o gynnydd ac effaith y CDY a'r cydweithio *Ysgol>Ysgol*.

Cefnogaeth Llythrennedd a Rhifedd i Ysgolion Môn 2013-14

Perfformiad yn y profion cenedlaethol

% dysgwyr efo sgoriau safonedig >85 yn ysgolion Môn yn uwch na chyfartaledd Cymru a chyfartaledd GwE mewn tri o'r pedwar prawf – sef Darllen Saesneg, Ymresymu Rhifyddol a Rhifedd Gweithdrefnol. Hyn hefyd yn wir am sgoriau safonedig >115. Perfformiad dysgwyr Môn oedd uchaf yn y rhanbarth yn y prawf Darllen Saesneg, ond y gwanaf yn y Prawf Darllen Cymraeg. Yn y ddau brawf rhifedd, roedd perfformiad dysgwyr Môn fymryn islaw yr ALI oedd yn perfformio uchaf yn y rhanbarth, sef Gwynedd.

Hyfforddiant Dyfal Donc

Yn ystod y flwyddyn trefnwyd tri hyfforddiant *dal-i-fyny* llythrennedd a thri rhifedd yn Mhlas Menai ar gyfer ysgolion yr hwb. Mynchoedd 11 o ysgolion cynradd ac uwchradd y sir yr hyfforddiant rhifedd a 14 yr hyfforddiant llythrennedd.

Mae dau gwrs dal-i-fyny arall wedi ei drefnu ar gyfer mis Tachwedd 2014 gyda nifer o ysgolion yn dewis anfon aelodau ychwanegol o staff ar yr hyfforddiant, sy'n awgrymu eu bod wedi gweld gwerth ynddo.

Cefnogaeth Partneriaid Cynorthwyol

Darparwyd cefnogaeth i 16 o ysgolion gan bedwar aelod o'r tîm yn ystod y flwyddyn – Llythrennedd cyfrwng Cymraeg, Llythrennedd cyfrwng Saesneg, Rhifedd CA2 a Rhifedd CS. Mae'r athrawon yma wedi eu secondio i GwE o ysgolion y rhanbarth ac wedi eu hadnabod fel ymarferwyr rhagorol. Yn 11 o'r ysgolion, un ymweliad fu gan y PC, neu bu'r PC yn darparu hyfforddiant neu sesiwn i glwstwr neu grŵp o ysgolion e.e. hyfforddiant ar Ymresymu Rhifyddol i ysgolion cylch Amlwch. Yn y pump ysgol arall fe roddwyd cefnogaeth mwy dwys a hirdymor, oedd yn cynnwys cyd-gynllunio gyda athrawon dosbarth, y PC yn modelu gwersi, addysgu ar y cyd ayyb. Yn yr achosion hyn cytunodd y PC a'r ysgol ar y camau gweithredu ar ddechrau'r cyfnod o gefnogaeth, ac roedd copiau adroddiadau'r ymweliadau yn cael eu rhannu gyda'r Ymgynghorywr Her, er mwyn iddynt hwy fedru monitro effaith y gweithredu.

Gweithredu pellach eleni:

Mae GwE wedi derbyn gwybodaeth gan y Rhaglen Gefnogaeth Genedlaethol am anghenion cefnogaeth holl ysgolion Môn ym maes llythrennedd a rhifedd. Y gofyn mwyaf yw am gefnogaeth i gyflwyno gwybodaeth am y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd i rieni a llywodraethwyr [cais gan 58% o ysgolion]. Y RhGG fydd yn darparu'r gefnogaeth hon. O ran dysgu ac addysgu, sef y gefnogaeth sy'n cael ei gynnig gan PC GwE, y gofyn mwyaf oedd cefnogaeth ym maes rhifedd [35% o ysgolion]. Mae hyfforddiant ar *Ymresymu Rhifyddol* wedi ei drefnu ar gyfer mis Tachwedd 2014. Mae'r gofyn am gefnogaeth ym maes llythrennedd yn is ym Môn [19% o ysgolion].

Mae GwE hefyd wedi dadansoddi canlyniadau'r profion ac wedi adnabod yr ysgolion sy'n perfformio orau a gwanaf ym mhob ALI a byddwn yn targedu cefnogaeth y PC i'r ysgolion hynny ble mae'r perfformiad wanaf, ac yn gofalu bod cyfleoedd i'r rhai sy'n perfformio orau i rannu eu harferion effeithiol.

Rhagflas o weithredu penodol sydd i ddigwydd yn ystod 2014-2015 :

Hyrwyddo cydweithio Ysgol>Ysgol

- i. rol amlycach i Ymgynghorywr Her GwE wrth hwyluso, hyrwyddo, herio a monitro'r gweithredu
- ii. sicrhau cyllid i bob ysgol i hwyluso cydweithio gydag ysgolion eraill y teulu
- iii. yn y sector cynradd, hyrwyddo cydweithio gydag ysgolion eraill y rhanbarthol trwy ganiatau mynediad i hyd at £10,000
- iv. datblygu rhwydwaith o ysgolion/adrannau/unigolion '*arweiniol*' gan sicrhau bod cyllid ar gael i hwyluso cydweithio gyda phartneriaid '*datblygol*'
- v. cydweithio gyda phartneriaid allweddol i gynnal 3 cynhadledd rhannu arfer dda [cynradd/uwchradd/arbennig]

Datblygu arweinyddiaeth a phedagogiaeth

- i. cyflwyno prospectws o raglenni datblygol ym maes arweinyddiaeth a phedagogiaeth fydd yn cael eu cyflwyno/brocera gan GwE o dymor y gwanwyn 2015 ymlaen [ffocws penodol yn y cam cyntaf i ddatblygu arweinyddiaeth ganol ac i symud dysgu da>rhagorol]
- ii. datblygu rhwydwaith o o ysgolion/adrannol '*arweiniol*' ym maes arweinyddiaeth a hwyluso cydweithio gyda phartneriaid '*datblygol*'
- iii. datblygu rhwydwaith o ymarferwyr '*arweiniol*' ym maes addysgeg a hwyluso cydweithio gyda phartneriaid '*datblygol*'
- iv. ym maes arweinyddiaeth, datblygu pecyn '*hunan-ddatblygu*' i uwch arweinwyr ei ddefnyddio i gynnal sesiynau hyfforddi a chefnogi yn fewnol yn yr ysgol
- v. trefnu cynhadledd ar gyfer Penaethiaid Gweithredol [*Executive Heads*] i rannu arferion effeithiol
- vi. hyrwyddo gwaith yr is-fforwm strategol uwchradd [Grwp Camu] i wella ansawdd arweinyddiaeth [*datblygu rol weithredol/executive y grwp; rhannu arferion da; cynnal ymarferiadau craffu dwys ar y cyd; gwella ansawdd arweinyddiaeth mewn adrannau craidd Saesneg a Mathemateg*]

Hyrwyddo cydweithio ar gyfer grymuso gweithdrefnau safoni a chymedroli

- i. sefydlu ac hyfforddi tim rhanbarthol o ymarferwyr arweiniol [cynrychiolaeth cynradd ac uwchradd ar gyfer pob un o'r pynciau craidd] i gyflwyno rhaglen o hyfforddiant a chefnogaeth ym maes safoni a chymedroli
- ii. datblygu portfolio rhanbarthol [wedi'i safoni] ar gyfer pob pwnc craidd ym mhob cyfnod allweddol
- iii. blaenoriaethu asesu a safoni fel rhan o raglen hyfforddiant pedagogiaeth GwE yn nhymor y gwanwyn 2015